

Биљана Т. Петровић

ИЗГУБЉЕНО ПИСМО

Кажу да човек није свестан колико му нешто значи све док то не изгуби. Да је ово истина управо сам осетила на својој кожи. Мало пре сам открила да у мом Inbox-у нема ни једног јединог писма. Не верујем да сам их ја обрисала, а осим мене нико не прилази мом компјутеру. Не верујем ни да су нестала сама од себе, мада неке ствари нестају и тако. Не ради се ни о вирусима. Значи, тотално необјашњиво.

Као да сам сањар, надала сам се да ће се догодити чудо и да ће писма исто тако несхватљиво и да се појаве на свом старом месту, ништа. Својски сам се потрудила да их вратим из директоријума са backup фајловима, опет ништа. И ево, кад год отворим Outlook Express, ужаснем се. Можда је реч „ужаснем” прејака за овај контекст, али схватите ме, празнина ме ужасава.

Кад бих само једно писмо некако вратила. Можда ће ми га донети поштар или голуб писмоноша. Тачно, на симс непрестано долећу голубови и први следећи који слети на њега прогугутаће радосно да ми носи изгубљено писмо.

Да, недвосмислено сам говорила о електронским писмима, али ко каже да електронско писмо не може преко ноћи да се претвори у лист папира исписан мастилом или у поруку коју ће вам неко шапутати из мрака, под прозором, као Сирано де Бержерак. Ја сигурно не. Ја тврдим да је све могуће. Да, баш све. Компјутер више није мој најбољи пријатељ, ето вам и доказа.

А не, неће ми он више бити пријатељ после овога што ми је данас направио. Добро, испоставиће се да сам му ја дала зелено светло за спровођење ове акције, фаталне по моја писма, наиме, освежило ми се памћење у међувремену, али тако савршена машина није смела то да ми дозволи. Нешто нечувено! Dialog box у ком сам брзоплето кликну-

ла Yes није био ни близу Dialog box-а који се некад појављивао на екрану у моменту гашења Outlook-а, а у ком сам увек одабирала опцију Yes, не, суштински су се и те како разликовали, али је овај фамозни по облику и величини невиђено личио на њега!

Да, све је могуће. Ево, нашао сам чак и решење за ову депримирајућу ситуацију. То је уједно и једино решење. А једино решење је нужно функционално.

Јер он, младић који је тај e-mail откуцао са својих десет прстију једног прохладног зимског предвечерја и послао га на моју адресу не мислећи о каузалитету, тим тајанственим узрочно-последичним везама које људе вечито збуњују, а тек кад им се деси нешто о чему ни не сањају, ни у малом прсту немају идеју о неком таквом или сличном дешавању, кад се обичне ситнице испрече пред њих као велико БУМ и побркају их начисто, кажем, он, тај младић који је био пометен непредвидивошћу или просто изгубљен, тај младић улази сад у причу.

Дуга је била ноћ, следећа још дужа, следећа још дужа од претходне, и напослетку, он се пробудио једног смрзнутог зимског дана док су из висина падале огромне, али заиста огромне пахуље, и цео град је светлуцао снегом завејан, и рекао је себи, стопостотно сигуран у исправност својих речи, да у лавиринту у који је доспео нема простора за сусрете, потом је одречно одмахнуо главом, као да је очекивао да ће тим покретом истерати из ње све уљезе, и сео је за компјутер.

Тог белог снежног јутра на другом крају другог града девојка је замислила да сопственом руком испише причу која ће је пратити попут сјаја сунца, а у случају да јој не пође за руком да произведе овакву последицу, пре него што утрне сасвим, послаће је у живот овог младића – пресрела би га на улазу у дан, тамо где се прозирно јутро и ноћ смењују за места, западно од Месеца, источно од свитања – јер је, понекад, и то начин да се намаме дани да се, као пуж из своје кућице, извуку из густих црних облака.

И док је она тако, попут калеидоскопа, вртела шарене слике у својој глави, младић је био у сасвим десетој позицији од ове у којој би био нокаутиран кроз нехотично. Јер девојка је само тражила начин да не залута у суморним просторствима лавиринта, односно, да пре него што се заувек изгуби у мраку, дође до излаза на другом крају другог града. „Тамо где вечно сунце сја и снег никада не пада”, мислила је девојка. А овако је мислила јер је могла да размишља једино из перспективе лавиринта.

Она у тој тами није могла да прати знакове поред пута, али се оријентисала тако што је остављала за собом стихове и послушкивала њихов ехо. Она је расипала за собом стихове као латице увелог цвећа по пустињи. А младић то није знао. Он једноставно није имао појма о то-

ме. Суштина му је измицала као пустињски песак кроз прсте којима је откуцао оно изгубљено писмо.

„Нећеш далеко стићи ако и даље будеш на исти начин исто то радила, ја те у томе не могу подржати”, мислио је, али девојка то никад није сазнала.

„Показала бих ти реку у којој вода може да тече узводно, а ниси имао представу о томе ни на час”, рекла би му пре него што би побегла. Низводно.

„У овоме је садржана посебна врста сентименталности и мој предлог ће да падне у воду чим стигнем до краја”, рекла би му. Како да кажем. Знала је да ће одустати.

„Поезија покреће у мени оно најгоре, прави од мене слабића”, мислила је девојка. Танатос ју је у то време убијао и њен одбрамбени систем је натерао Ероса да води рачуна о њој и да је од Танатоса добро пази. Али она ни Ероса није желела. И зацртала му је границе. Ни та поезија коју је бацала за собом није допуштала Еросу да јој приђе и да у потпуности њоме овлада. Она је Ероса стално провоцирала, али када су били у близини линија које му је обележила и преко којих да пређе није смела, опходила се према њему крајње опрезно. Одлазила је са њим најдаље до тих линија, али у сновима који су припадали само њој ишла је много даље. Да ли ме разумете? Толико је себи дозвољавала. Да га целог има у мислима. Изван мисли, међутим, обрисала је идеју која се у њој родила као Афродита из морске пене, онако, бајковито. „Пуна сам идеја”, рекла му је, не гледајући даље од носа.

„Да не поверујеш, видела сам те у песми пре много година”, рекла би му девојка да јој је написао следеће писмо у тренутку када је открио да ће га путеви повести у овај део града. Да га је као човек откуцао са својих десет прстију између којих непрестано клизи пустињски песак. И она би се запутила ка њему улицом покривеном снегом. Да, пошла би ка њему једном завејаном улицом, у којој, као новогодишњи лампиони, кроз светлוצаве беле крошње, жмиркају улична светла. А напослетку, он би наишао из неке попречне улице. Ма не, каква случајност! Било би то белосветско чудо! Срели би се усред лавиринта!

„Ја у теби никад нисам гледала хероја, него паћеника, схвати ме. Знаш ли да неке чињенице не могу да искључим из света јер ми просто оне то не дају”, рекла би му. „Знаш ли да се плашим смрти и да сам имала луд осећај у вези са тим који све и да хоћу не могу више да избришем. Лудорија чиста. Онда ме је след догађаја изненадио до даске, оставио ме као будалу да висим са облака. За травку се држим, за маслчак”, рекла би му девојка. „Нисам се играла метафорама, кажем ти, крај тебе се нисам плашила, имала сам тај осећај сигурности, стваран, а друго је питање зашто ми је лако да замислим смрт и што се

уопште тиме бавим. Лудост чиста. Као да нема сунца и неба, и не знам, биоскопа и позоришта и мора и пешчаних плажа и палми које много волим. Дивим се палмама једнако као и космосу. Не, космосу се дивим више, али добро сад. Ето, толико лепих ствари, а међу њима и оне које волим. Што море не замишљаш?”, рекла би му.

„Да опет залуташ у овај део града, да ли би ми вратио моје писмо, а што не би, најжврљај га на цедуљи, исцепај из свеске један лист, само га напиши и дај ми га, или ми га одмах пошаљи по голубу писмоноши, јер у свету у коме је могућа смрт, могуће је и све остало”, рекла би му. „Не подносим да губим ствари, не подносим да из мог компјутера на мистериозан начин нестају писма до којих ми је стало. Извини, али испало је да јесте”, рекла би му.

„Изгледа да се све променило, погледај како се разилазе облаци и како се у оном светлоплавом парчету неба отварају путеви за космос, за недоглед и бескрај. Чини ми се да нема другог излаза, некад мислим да ја овде заправо нисам ни ушла, него да сањам како просипам руже по слепим улицама када се окрећем од зидова и полазим уназад.”

„О чему ти сањаш?”, рекла би му, „кад хоћеш да побегнеш куда бежиш?”

„Не тамо. Тамо је ћорсокак. Тамо је прича која не може да почне јер јој је, још у давнини, као фатаморгана, ишчезао почетак. Мада, мојој идеји ни слово није фалило, остварење је, наравно, њен озбиљнији наставак, оно вртоглаво падање у физичку реалност право из књиге, са страница, лудило, а ти и не помишљаш колико страхујем од таквих сусрета, и свега онога што би се око њих запетљало, неразмрсиво, попут Гордијевог чвора, не помишљаш и никад нећеш сазнати јер си се окренуо и замакао иза угла”, рекла би му.

„Врати ми моје изгубљено писмо, ти си за ово крив, одштампај га, уради шта знаш, али од словца до словца да ми вратиш!”

„Ти – немој да употребим неку грубљу реч– кукавице! Шта си направио од овог нашег *нишџа*?”, рекла би му и пустила га да мисли.

Али и девојка је мислила: „Ово је прича. Живот је тродимензионалан, ово није живот. Јасно. Фантастично сам оријентисана. Литература је усамљени замак изграђен од фантазије, од запетљанције мисли и пустих снова. Литература је дизање нових светова у нечијим главама и они су увек нестварни ма колико верно да осликавају вањски свет. А живот? Живот је нешто потпуно десето, нека потпуно десета прича.”

„У животу према теби ништа не осећам”, рекла би му девојка. „На крају сам се претворила у камен. Око мене су се камени слојеви таложили годинама. Годинама, схвати ме. Требало би да прво решиш то, да ме разбијеш споља, па да те истина порази: у животу једино трагове у пустињском песку желим, жао ми је, одавде нема излаза.”

„И да, постоји још једна ствар. Оно писмо. Желим своје писмо на-траг. Зато што је моје. И зато што сам се пробудила до крајњих грани-ца кад сам га прочитала. Толико сам тад постала будна да сам се најежила пред том чињеницом. Егзистенција ме је клепила, као маљ, по глави. Шта је ово?, мислила сам. Где се ја сад налазим кад у свом животу више нисам?“, рекла би му девојка.

Девојку је пробудило то писмо, заиста. Али морало је да јој буде пред очима да је будност не би напустила, као што дух напушта тело судњег дана.

„А била сам сигурна, озбиљно ти кажем, била сам сигурна да ће ми то писмо упасти из космоса, кроз облаке, у Inbox. Могла сам да се кла-дим у шта год хоћеш да ће стићи до мене, као анђео, право с неба. А од тога даље – никако – шта ће писати у њему то ни данас, кад знам, не бих погодила. Срушила бих се да нисам седела, схвати ме. Овде је у питању забуна, овде је поента ухватити обрнути, мрачни смисао, от-кључати врата за тај пролаз, који се ђаво догодио са овом реченицом“, рекла би му девојка.

Али слушај, десио ми се невиђени баксузлук. Јутрос сам открила да је писмо нестало из Inbox-а. Претурала сам по разним фолдерима и нигде га нисам пронашла. Преврнула сам цео Outlook Express и место где су у компјутеру смештени backup фајлови из Outlook-а, ништа. Пи-сма која сам ја послала, онај фолдер Sent остао је нетакнут. У њему су на броју сва писма. Али фолдер Inbox је драстично измењен. Он је сад празан као живот после живота.

Зато буди љубазан па уђи у причу и проследи ми писмо. Напиши исто оно, па га убаци у поштанско сандуче, успут, кад кренеш негде. Или провери како стоје ствари с голубовима. Или како би *заправо* било шапутати га, како би то у мраку, у овој или некој сличној причи, од-радио Сирано де Бержерак.

Унапред захвална.

Ето видите. Нашла сам решење. А једино могуће решење увек ради за нас.